

als de cultiu. La vegetació va ocupar bona part del temps dedicat a la recerca, les comunitats vegetals presents són les de litoral: platja, aquesta molt degradada, per l'excessiva utilització social, i les rocas, que se conserven millor, si bé també reben l'impacte dels visitants. L'altra comunitat a estudiar és la garriga, que se presenta baix dos aspectes diferents, coberta de pins, des de Cala Varques fins al Port i més enllà, sense pins i amb l'ullastre com a únic representant dels arbres, és lo que se diu una garriga típica. Als llocs més xerofítics la garriga se presenta com una brolla de ciprell i romaní. La mar, també ha estat objete de les recerques, les comunitats litorals varen ser les més estudiades, sobretot els organismes bentònics. L'estudi d'aigües se va completar amb la determinació de contaminació per presència de matèria orgànica. El treball de camp se completava al laboratori que teniem instal·lat a l'escola, on feim també les reunions dels grups. Hem d'agrair als responsables de l'escola les facilitats que mos varen donar per fer la feina.

Altres activitats foren un curs de submarinisme. Una entrevista amb el director de l'Escola Municipal de Mallorca. Finalment una taula rodona amb els escriptors manacorins Miquel Angel Riera, Jaume Santandreu i Bernat Nadal, on per espai de tres hores se va tractar la seva trajectòria literària i personal, el fet literari en general i el compromís de l'escriptor davant la societat.

Tota la feina feta va quedar recollida en fulls a ciclostil que cada grup posava a disposició dels seus companys, en el diari de la Setmana "El Drac", en fotografia i en video. Tot aquest material està dipositat, per a la gent que hi pugui estar interessada, en el Departament de Geografia de la Facultat.

L'últim dia se va formar una comissió encarregada d'organitzar la VI Setmana de Renovació Educativa. Encara no s'ha determinat el lloc on s'ha de celebrar. L'experiència val la pena que segueixi.

LA FORMACIÓ DELS MESTRES A DEBAT

per BARTOMEU MULET TROBAT

Malgrat els canvis que es diu s'han produït al món de l'educació,¹ l'Escola com institució es posa en dubte,² ja que constantment es sent parlar de crisi de l'educació, la crisi de l'escola³ cal dir que en el cas concret de l'Estat Espanyol és a on s'ha donat un pas endarrera en l'aprovació de l'Estatut de Centres Docents no Universitaris.⁴

Davant tot això el mestre en formació cal que es plantegi quina utilitat té la formació rebuda a les Escoles Normals i als ensenyants quina és la seva aportació per aclarir el panorama de la formació dels alumnes en perspectiva de futur en front a la realitat actual.

Per altra banda és important estudiar el tema de l'educació en visió globalitzant, perquè la realitat educativa manté una relació constant amb la societat que la promou, són la Societat i l'Educació dos sistemes interrelacionats que incideixen en el procés de formació de la persona, des del punt de vista social i individual. No és només instrucció, la formació és educació, que l'individu rep del seu entorn social i natural i que assimila segons les seves pròpies característiques.⁵ L'objectiu d'aquesta educació, teòricament, serà aconseguir la formació d'una persona integral perquè pugui participar en la construcció d'una societat nova. Si volem un nou model de societat hem d'aconseguir un model humà mitjançant una educació científica, popular, amb una gestió participada i autònoma, possibilitadora d'una transformació social i que deixi d'esser un element de reproducció social i ideològica.

La Formació dels Mestres és, dins una dinàmica de canvi, uns dels temes més importants a considerar per dinamitzar una operativitat al sistema escolar, comprès dins un marc més general que és el sistema educatiu, al que pertanyen tots els nivells educatius institucionals, a més de tots els altres mitjans de que disposa la societat per a generar comunicació, perquè de la seva mentalitat dependrà la concienciació de la gent del demà però que ja són el avui.

Però la problemàtica que viuen les actuals Escoles Normals, avui anomenades "Escuelas Universitarias de Formación del Profesorado de E.G. B.", determinada en part per les seves peculiaritats,⁶ conformació realitzada mitjançant la incidència de les circumstàncies històriques que propiciarien la uniformització de l'ensenyança en el segle 51

XIX i les característiques del "Magisterio Español"; Institucions que generalment no compleixen la funció renovadora que pertoca a la formació d'un ensenyant.

I més, si es vol aconseguir una escola pública, democràtica, arrelada al medi, popular, etc., no quede més remei que replentetjar de manera profunda l'actual estructuració de les Escoles Normals a tots els nivells. Tot això és plantatgerà segons els objectius que el sistema escolar pugui assolir com a servei públic.⁷

Per aconseguir una plena integració a la Institució Universitària de les Escoles Normals, l'ensenyant hauria de sortir d'aquesta institució amb una formació científica, psicopedagògica, i amb un grau molt elevat de consciència social.

Tot això ve molt relacionat amb els objectius que assenyallem en el model de nova Escola Pública emmarcada dins un nou model de sistema educatiu. Una Escola Pública autèntic servei públic per eliminar la dualitat Escola Estatal - Escola Privada, amb una forma de control econòmic, administració i finançament públics, la qual cosa no és sinònim d'uniformització i centralització, sino de pluralisme i descentralització. Que no serà possible si no es produeix una vertadera participació social.⁸

Per tant serà necessari afavorir una correcta igualació d'oportunitats a una escola gratuïta, no només d'escolarització sinó cobrint les necessitats materials per arribar a una ensenyança totalment vàlida, fent-se necessària una reforma fiscal de caire progressista que possibiliti un presupost suficient per dinamitzar el sistema educatiu, que serà estructurat mitjançant una nova estructura d'Estat Autonòmic.

Serà una Escola Democràtica, aconfessional i en règim de coeducació. La formació integral tindrà les influències del medi social i ha d'aprofitar els lligams amb la comunitat a la que s'ha d'obrir, per aconseguir una pràctica pedagògica vivencial.

En el sistema escolar els continguts científics hauran de partir de la realitat sociocultural, econòmica i geogràfica dels que han de rebre aquesta formació i una part fonamental del nostre medi cultural és la llengua catalana, per tant l'escola ha de potenciar i utilitzar la llengua catalana.¹⁰

El model d'escola que aquí apuntam s'ha de basar en una gestió democràtica autònoma i sense ingerències del poder central que impossibilitin el normal funcionament dels centres.

Per acabar aquesta introducció al model educatiu nou, hem de fer referència a la formació del professorat, a la formació del mestre.¹¹

La formació dels mestres, necessitat de canvi.¹²

La formació dels mestres a la nostre institució haurà d'estar d'acord amb les aspiracions de la societat democràtica i amb el canvi social que demana la dinàmica actual, però l'educació serà propulsora de transformació social.

Si reivindicam un canvi de model educatiu, el primer punt a tenir en compte és el canvi de la formació del mestre perquè ells realment seran els dinamitzadors del sistema escolar.

En referència als currículums i continguts de la nova educació a les Escoles Normals, en primer lloc cal afirmar que aquestes han de tenir la possibilitat de gestionar la composició del seu currículum d'estudis sempre tenint en compte el seu medi. S'ha de facilitar al futur mestre el contacte directe amb la realitat escolar, amb un contacte més profund entre les escoles i la Normal, possibilitant als alumnes les corresponents pràctiques.

També és important l'adquisició d'un bon nivell metodològic per a assimilar els coneixements impartits que afavoriran i possibilitaran els mecanismes necessaris per a dur a terme qualsevol procés d'aprenentatge.

Si en el cas de l'educació en general la que més incidència té al procés educatiu del individu és la influència del medi, és important indicar que els continguts han de tenir com a punt de partida la realitat de Les Illes i el suport de les aportacions científiques de la història, geografia, literatura, antropologia, economia, cultura popular, sociologia, h.^a de l'educació, investigació científica, i una metodologia de l'educació física.

Per a formar correctament els mestres caldrà remarcar que es viu a una societat en què urgeix la normalització i per tant necessitem una reflexió de la seva situació en el passat i en el present, des-informacions i tergiversacions de la nostre història i cultura.

És evident que la llengua vehicular de l'ensenyament a tot arreu dels Països Catalans ha d'esser el català. Tenint en compte aquest principi l'Escola Normal ha d'habilitar els mestres per poder impartir l'ensenyament en la llengua catalana i de la llengua catalana. Ara bé, sempre tenint en compte el moment actual, és correcte

pensar que els mestres també estiguin capacitats per ensenyar el castellà i en castellà.

Una qüestió que també ens ha de preocupar a l'hora de pensar en una nova escola Normal de Magisteri és la reestructuració de les actuals especialitats i convé estudiar la possibilitat de modificar-les anomenant-les Preescolar, 1.ª Etapa, 2.ª Etapa (Ciències, Socials, Filologia Catalana, etc...) Educació Especial, etc... Però a partir de la nova estructuració de l'EGB proposada per el Ministeri d'Educació a Nivel d'EGB i que quedarà així: Cicle Inicial (1.er i 2.^{on}) Cicle Mitjà (3, 4, 5) que serà la 1.ª Etapa i el cicle Superior (6, 7, 8) que serà la 2.ª Etapa.

L'exigència d'una formació universitària per a tots els ensenyants s'ha de complir superant no només el nivell acadèmic sinó amb una professionalització de caire docent adequada al nivell de dedicació posterior i en la rigorositat científica corresponent.

La Normal també haurà d'oferir un reciclatge permanent, curssets, seminaris, possibilitats d'intercanvi pedagògic i al·licient d'investigació a les escoles. No basten les anomenades Escoles d'Estiu, a les quals la Normal hauria de tenir una participació activa ja que la tasca ha d'esser constant, en la possibilitat de renovació pedagògica per a posar al dia tant al futur mestre com al mestre en exercici.

Però la problemàtica no acaba ací perquè la qüestió és molt més ampla ja que el primer interessat ha d'esser el professorat en la nova dinàmica de l'educació i ha d'estar preparat per a dur a terme una tasca de renovació pedagògica que demana la necessitat, la normalització cultural i educativa que possibiliti l'alliberament individual i col·lectiu.

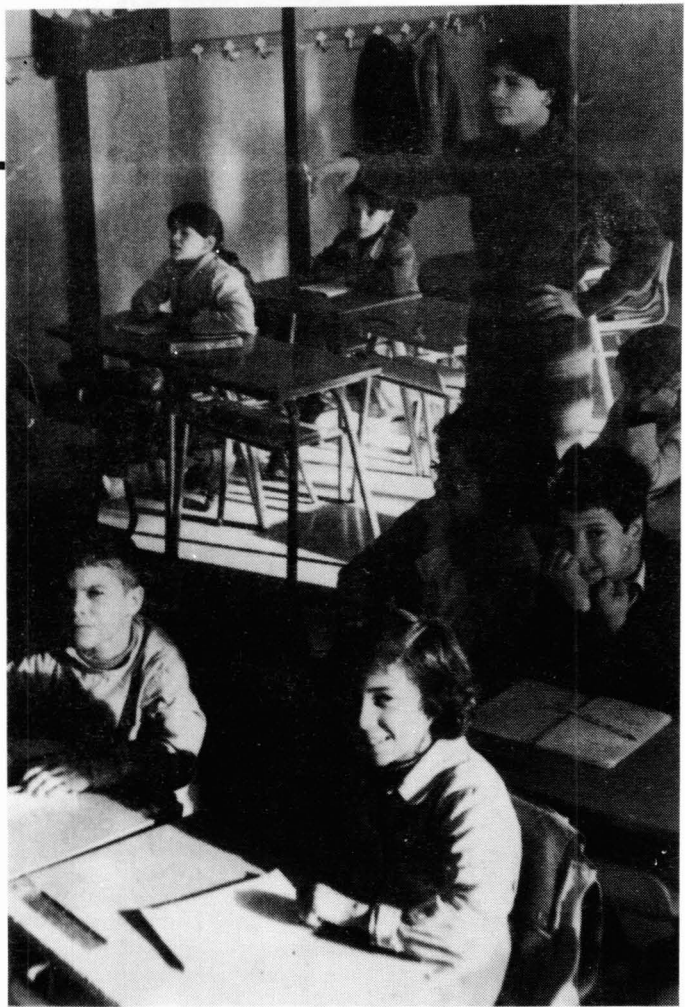
Es més, si el procés autònom general que viu l'Estat Espanyol no dona grans competències d'autogovern en matèria d'educació, el que pensam no serà possible, i molt menys en el camp universitari si no s'aprova una llei d'Autonomia Universitària a l'altura de les circumstàncies. Si no hi ha una política educativa més d'acord amb les necessitats reals de les diferents nacionalitats de l'Estat Espanyol. Si no es duu a terme una política econòmica i financera coherent mab tot allò exposat, no serà possible l'escola que desitjam.

Per altra banda existeix l'inconvenient de l'actual privatització de l'ensenyança a tots els nivells; en el cas concret que ací analitzam a Mallorca existeix l'Escola Universitària de Formació del Professorat de la Puresa.

Un altre inconvenient és la centralització d'aquest tipus d'estudis a Ciutat, quan als futurs mestres de Menorca, Eivissa i Formentera no els queda altra alternativa que traslladarse a Mallorca o a Barcelona, etc.

Uns PNNs sense estabilitat laboral i amb pocs al·licients que afavoreixin la seva superació en la preparació docent i d'investigació.

Tants i tants de problemes que fan que el procés de transformació d'aquestes institucions sigui molt lent, perquè en definitiva surtin mestres amb molt poques perspectives de feina.

NOTES

¹ "A lo largo del tiempo que nos ha tocado vivir, cualquier persona de mediana edad ha podido comprobar la evolución registrada, al menos en ciertos aspectos, en el ambito educacional...". Editorial del Diari Balears "Educación Ambiental", diumenge, 30 d'Agost de 1981. Pàg. 3.

² Veure la síntesi que ens fa Torsten Husén a "La escuela a Debate." Edit. Narcea. Madrid 1981.

³ No només des de el seu punt de vista pedagògic sinó de rentabilitat econòmica, veure per exemple el llibre clàssic damunt el tema "La Crisis Mundial de la Educación" d'En P. H. Coombs, Edit. Península, Barcelona 1975.

⁴ Aina Sitges "Comentari de Text del Projecte de Llei de L'Estatut de Centres no Universitaris". Mallorca Socialista, n.º 21, Febrer, de 1980, pàg. 7.

⁵ La instrucció i, encara més, l'educació, són pròpies de les persones, l'home aprèn coneixements i tècniques, els utilitza, els canvia, els augmenta o millora, ensenya,...., aprèn a viure i a crear vida humana. I amb això, es fa home, s'educa". Marta Marta i M.ª Josep Udina, Pensem en la Nova Educació. Rosa Sensat Edicions 62. Barcelona 1981, pàg. 13.

⁶ Bartomeu Mulet Trobat La Formació dels Mestres, necessitat de canvi". M. Socialista n.º 21, Febrer de 1980, pàg. 6.

Cal expressar que les idees transcrites en el present article són les mateixes que es publicaren en el expresat en aquesta nota.

⁷ Veure "Per una Nova Escola Pública Catalana". XI Escola d'Estiu de Barcelona 1976.

⁸ "Aprender horizontes sin límites. Informe al Club de Roma". Botkin i altres. Edit. Santillana. Madrid 1979. Ens proposa la Democràcia participada.

⁹ En aquest sentit parla "Bases per una alternativa educativa a les Illes". P. C. I. B. Imp. Soler. Ciutat 1987.

¹⁰ "Llengua i ensenyament. Gloses al Dret que incorpora la llengua Catalana al sistema de ensenyament". Toni Artigues. Mallorca Socialista, n.º 20, Gener de 1980, pàg. 7.

¹¹ Per conèixer la versió oficial de la necessitat de canvi a la formació dels mestres consultau "Nueva Orientación de las Escuelas del Profesorado". Ministeri d'Educació. Madrid, 1981.